

FAQS

Preguntes freqüents dels convenis de custòdia fluvial

Octubre de 2020

Agència Catalana
de l'Aigua

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

Índex

1	Aspectes generals dels convenis	4
1.1	Què és la custòdia fluvial?.....	4
1.2	Què són els convenis de custòdia fluvial?	5
1.3	Quina durada tenen els convenis?	5
1.4	Quins compromisos inclouen els convenis?	5
1.5	Quins avantatges aporta signar un conveni de custòdia fluvial amb l'ACA?	6
1.6	Es poden signar convenis de custòdia fluvial entre l'ACA i una persona particular? I l'ACA amb una empresa? I amb una cooperativa sense afany de lucre?.....	6
1.7	Es pot signar un conveni a tres bandes: entitat de custòdia, ACA i una altra administració pública? I entre l'ACA i dues entitats de custòdia?	7
1.8	Si vull signar un conveni en un tram de riera que passa per un terreny propietat d'un ajuntament o d'un particular, cal signar un conveni o contracte de custòdia amb la propietat i un conveni de custòdia fluvial amb l'ACA?.....	7
1.9	Es pot signar un conveni per a un curs fluvial que no forma part de les conques internes de Catalunya?.....	8
2	Documentació a preparar per a tramitar els convenis.....	8
2.1	Quina documentació cal preparar per a tramitar els convenis?	8
2.2	En quin grau de detall cal omplir la informació que es demana al PdA?.....	8
2.3	El PdA demana adjuntar cartografia de l'espai on es vol actuar. Com ha de ser aquesta cartografia?.....	9
2.4	En casos de rieres, torrents i barrancs, on el DPH no està cartografiat, podem establir igualment convenis amb l'ACA? En cas afirmatiu, com ha de ser la cartografia?.....	9
2.5	Qui finança les actuacions recollides en el PdA?	10

3	Procediment administratiu per a la tramitació dels convenis.....	10
3.1	Com es tramiten els convenis? Com s'envien, en digital o en paper?	10
3.2	Quan s'envia el model de conveni a l'ACA, degudament omplert, ha d'estar signat pel representant legal de l'entitat a la qual represento? O primer ha de signar l'ACA el document i posteriorment el signarà la meva entitat?.....	10
3.3	Es pot iniciar la tramitació d'un nou conveni de custòdia fluvial si només tenim redactat el conveni i encara no hem acabat la redacció del PdA?	11
3.4	Quant de temps triga l'ACA, de mitjana, a donar resposta un cop s'ha enviat la proposta de conveni i PdA?	11
4	Seguiment dels convenis.....	11
4.1	Què és la comissió de seguiment?.....	11
4.2	Qui convoca la comissió de seguiment?.....	12
4.3	Quan es reuneix la comissió de seguiment?	12
4.4	Quina documentació cal preparar per a la comissió de seguiment?	13
4.5	Com s'envia la documentació per a la comissió de seguiment?	13
4.6	Què passa si un any no s'ha fet cap actuació de les previstes al Programa d'acció per manca de recursos/presupost? Cal presentar la memòria i convocar la reunió?	13

El present document té per objectiu donar resposta a dubtes relacionats amb els **convenis de custòdia fluvial** entre entitats de custòdia que vulguin dur a terme actuacions periòdiques en domini públic hidràulic (DPH) i l'Agència Catalana de l'Aigua.

Per a més informació sobre els convenis de custòdia fluvial us recomanem que consulteu les següents webs:

- Agència Catalana de l'Aigua ([Custòdia fluvial](#))
- Xarxa per a la Conservació de la Natura ([Tramitació de convenis de custòdia fluvial](#))

En cas de dubtes o aclariments, contacteu a custodia.aca@gencat.cat

1 Aspectes generals dels convenis

1.1 Què és la custòdia fluvial?

L'objectiu de la custòdia fluvial és vincular usuaris i propietaris dels sistemes d'aigües, i també les administracions competents, per tal d'**afavorir la conservació i millora de la biodiversitat i el bon estat ecològic d'aquests sistemes**.

La custòdia fluvial pot tenir lloc a tots els sistemes d'aigües superficials que es troben a terra ferma, ja siguin d'origen natural o artificial, d'aigües dolces, salabroses o salades:

- **Ecosistemes fluvials:** rius, rieres, rierols, torrents, rials, rases, rambles, barrancs, illes, galatxos, riberes.
- **Zones humides:** llacs o estanys, basses, tolls, ullals, aiguamolls, estuaris, zones d'inundació lateral i altres aigües.

En domini públic hidràulic, un espai en custòdia fluvial és gestionat per una entitat de custòdia (entitat privada sense afany de lucre o administració pública local o supramunicipal), conjuntament amb l'Agència Catalana de l'Aigua. En altres espais, s'estableix un acord (contracte o conveni) entre l'entitat de custòdia i la persona titular dels terrenys. En tots els casos, també es poden involucrar altres agents en la gestió de l'espai.

Podeu trobar més informació sobre la custòdia fluvial a la [web de la Xarxa per a la Conservació de la Natura](#) (XCN).

1.2 Què són els convenis de custòdia fluvial?

Per tal d'afavorir la custòdia fluvial, l'ACA promou convenis de custòdia en domini públic hidràulic (DPH) amb els ens locals o supramunicipals (ajuntaments, consorcis, etc..) i les entitats del tercer sector vinculades al territori. Concretament, els convenis tenen l'objectiu de **promoure la conservació a llarg termini d'un determinat ecosistema aquàtic** on hi hagi un determinat espai situat en DPH..

1.3 Quina durada tenen els convenis?

Amb la finalitat de garantir la conservació a llarg termini d'un determinat ecosistema aquàtic (objecte del conveni), els convenis es signen **per a un període de 4 anys**, amb la possibilitat que sigui prorrogat de mutu acord per un període addicional de 4 anys més. De conformitat amb l'article 49.h) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del Règim Jurídic de les Administracions Públiques, el període màxim per a signar un conveni és de 4 anys, i finalitzat aquest termini, se'n podrà acordar la pròrroga per un màxim de 4 anys més.

Donat que es vol garantir que hi hagi una bona planificació a l'espai on es vol actuar, entre la informació a enviar es demana detallar les possibles actuacions que es realitzaran en els propers 4 anys (Programa d'acció).

1.4 Quins compromisos inclouen els convenis?

El conveni recull la voluntat de tots els signants de col·laborar de manera conjunta en la realització d'activitats d'interès general per a la conservació, protecció i recuperació dels ecosistemes aquàtics, i alhora fer difusió, sensibilització i educació ambiental en relació amb valors ambientals dels espais fluvials i les zones humides.

A més, l'entitat de custòdia signant es compromet a **presentar anualment** (a partir de l'any successiu a la firma del conveni):

- Una **memòria anual amb una proposta de treballs a realitzar** a la zona d'actuació en el proper any, així com el cronograma previst i les mesures de conservació que s'hagin d'implementar. En el termini màxim d'un mes des de la presentació de la memòria, l'Agència Catalana de l'Aigua emetrà un informe de conformitat o disconformitat amb l'esmentat pla anual, establint, si és necessari, condicions per a l'execució.
- Un **informe de seguiment** de les accions realitzades durant l'any anterior, amb anàlisi i valoració dels efectes que hagin produït a l'ecosistema fluvial.

1.5 Quins avantatges aporta signar un conveni de custòdia fluvial amb l'ACA?

Establir un conveni de custòdia fluvial amb l'ACA implica els següents avantatges per a l'entitat de custòdia:

- Tenir un conveni aprovat posa de manifest la intenció de l'entitat de conservar un determinat espai fluvial a llarg termini.
- Un cop signat el conveni, s'estableixen reunions anuals de seguiment entre l'entitat i l'ACA. Aquestes reunions són un espai d'intercanvi d'informació i de sinergies entre diferents actors implicats en la conservació de l'espai, ja que hi poden participar altres organismes relacionats amb la gestió de l'àmbit del conveni.
- L'aprovació del conveni implica que no és necessari demanar l'autorització administrativa a l'ACA per executar cadascuna de les actuacions incloses al Programa d'acció del conveni, ja que l'informe de conformitat de la memòria anual equival a aquestes autoritzacions.
- Tenir un conveni de custòdia signat permet optar a la línia de subvencions per a la recuperació de riberes de rius i zones humides amb acords de custòdia fluvial, promoguda per l'Agència Catalana de l'Aigua. Tot i així, es pot optar a aquesta línia de subvencions sense un conveni signat, sempre i quan aquest es signi en un període màxim de quatre mesos des de la resolució de les subvencions.

1.6 Es poden signar convenis de custòdia fluvial entre l'ACA i una persona particular? I l'ACA amb una empresa? I amb una cooperativa sense afany de lucre?

Els convenis s'estableixen únicament amb entitats sense afany de lucre. Aquestes poden ser entitats del tercer sector ambiental (associacions o fundacions), ens locals i/o supramunicipal, o cooperatives sense afany de lucre.

Si una persona particular o una empresa vol custodiar un tram de riu, pot buscar una col·laboració amb una entitat del tercer sector ambiental. Per a més informació sobre les entitats del tercer sector ambiental que es dediquen a la conservació d'ecosistemes fluvials, contacteu amb la [Xarxa per a la Conservació de la Natura](#).

Pel que fa a les cooperatives sense afany de lucre, l'ACA sí que pot establir convenis amb elles, sempre i quan figurin entre les seves finalitats (recollides als estatuts) la recuperació i conservació d'ecosistemes aquàtics com una de les finalitats principals de l'organització.

1.7 Es pot signar un conveni a tres bandes: entitat de custòdia, ACA i una altra administració pública? I entre l'ACA i dues entitats de custòdia?

Les parts del conveni són l'ACA i l'entitat de custòdia, que s'encarregarà de fer els treballs de conservació i millora de l'estat ecològic. No obstant, sí que es pot signar un conveni a tres o més bandes (incloent una segona entitat de custòdia o una altra administració pública) sempre i quan constin de forma clara quins són els compromisos de totes les parts.

Per exemple, en cas que una altra administració pública aporti finques que s'hagin d'incloure al conveni de custòdia, aquesta administració entraria com a part al conveni.

En el cas que una administració pública local actuï merament recolzant el conveni, aquest recolzament hauria de constar com a antecedents del conveni, però l'administració no seria part en el conveni.

1.8 Si vull signar un conveni en un tram de riera que passa per un terreny propietat d'un ajuntament o d'un particular, cal signar un conveni o contracte de custòdia amb la propietat i un conveni de custòdia fluvial amb l'ACA?

En aquest cas, sempre que no s'actuï exclusivament en domini públic hidràulic, cal tenir el consentiment del titular de la finca, en el format que sigui, a més a més del conveni de custòdia fluvial amb l'ACA.

El consentiment pot adoptar la forma d'autorització, conveni o contracte de custòdia, o es pot incloure el titular com a part en el conveni de custòdia fluvial entre l'ACA i l'entitat de custòdia, i establir allà el seu compromís.

1.9 Es pot signar un conveni per a un curs fluvial que no forma part de les conques internes de Catalunya?

No, només es poden signar convenis amb l'ACA a les conques internes de Catalunya, on l'ACA té competències.

2 Documentació a preparar per a tramitar els convenis

2.1 Quina documentació cal preparar per a tramitar els convenis?

Per tramitar un conveni, cal preparar 2 documents:

- **Model de conveni**, degudament omplert, segons el model normalitzat.
- **Programa d'acció i possibles documents annexos**, degudament omplert, segons el model normalitzat. El Programa d'acció, en endavant PdA inclou diversos aspectes com ara: accions previstes de manteniment, de difusió i d'educació ambiental, indicadors, pressupost i cronograma.

Tant a la [web de l'ACA](#) com a la [web de la XCN](#) trobareu els models normalitzats de conveni i de PdA en format editable.

2.2 En quin grau de detall cal omplir la informació que es demana al PdA?

És necessari que la informació aportada al PdA sigui completa i detallada. Cal conèixer bé per què es vol actuar a l'espai determinat, el valor ecològic de l'espai, els impactes i problemàtiques que presenta, quines són les accions planificades i els resultats esperats.

2.3 El PdA demana adjuntar cartografia de l'espai on es vol actuar. Com ha de ser aquesta cartografia?

Cal delimitar bé el domini públic hidràulic i cal crear mapes topogràfics i, quan aportin informació, ortofotomapes, amb els polígons de l'àrea inclosa al conveni, per delimitar bé la zona on es faran actuacions. Si s'escau, també cal afegir-hi els polígons de les finques privades adjacents on s'actuarà. Us pot servir d'ajuda descarregar-vos de [la web de l'ACA](#) la cartografia del DPH estimat i de [la web del cadastre](#) les parcel·les cadastrals.

La cartografia s'ha d'adjuntar com a imatges inserides en el propi PDF del PdA o, si es considera necessari, com a document annex (també en PDF).

També es recomana que la cartografia tingui una escala mínima de detall per tal que es visualitzi bé la delimitació del DPH estimat i les parcel·les incloses, així com les actuacions que es desenvolupen.

2.4 En casos de rieres, torrents i barrancs, on el DPH no està cartografiat, podem establir igualment convenis amb l'ACA? En cas afirmatiu, com ha de ser la cartografia?

Sí, es poden establir convenis amb l'ACA en tots els ecosistemes fluvials (rius, rieres, rierols, torrents, rials, rases, rambles, barrancs, illes, galatxos, riberes). L'ACA ha elaborat cartografia del DPH dels principals eixos fluvials i cursos secundaris.

En cas de voler incloure una massa d'aigua que no disposa d'aquesta cartografia (ja sigui perquè és una capçalera o bé un tributari petit), llavors es recomana elaborar una franja a banda i banda de la llera tenint en compte criteris geomorfològics i justificar-ho en el PdA: franja fins al cap de talús fluvial (allà on arriba el talús fluvial en crescudes ordinàries, que són aquelles amb una freqüència inferior a 10 anys) i una franja addicional o "buffer" de 2 metres a banda i banda del talús (considerant que és la franja aproximada on hi pot haver sobreiximent). Si aquesta aproximació no és viable (ja sigui per manca d'informació o pel fet de ser trams massa llargs), es pot simplement presentar la cartografia de l'eix fluvial (línia en comptes de polígon).

2.5 Qui finança les actuacions recollides en el PdA?

Correspon a les entitats de custòdia l'execució de les actuacions indicades per a la conservació, protecció i recuperació de la zona d'actuació, i aniran al seu compte les despeses generades per a la redacció de la memòria i de l'informe de seguiment indicats al conveni.

Durant el cicle de planificació 2016-2021, al Programa de mesures del Pla de gestió de l'aigua de Catalunya s'han fet dues convocatòries per a la subvenció d'actuacions de recuperació de riberes i zones humides en àmbits de custòdia, pensades principalment per a finançar actuacions en el marc dels convenis de custòdia fluvial.

3 Procediment administratiu per a la tramitació dels convenis

3.1 Com es tramiten els convenis? Com s'envien, en digital o en paper?

Els convenis es poden tramitar de dues formes diferents:

Us podeu adreçar a la **Delegació Territorial que us correspongui o Serveis Centrals de l'ACA** per enviar els convenis. Cal entregar ambdós documents (conveni i programa d'acció amb els seus possibles annexos) en format digital.

- També podeu tramitar els convenis de forma telemàtica a través de l'**apartat de tràmits genèrics de la Generalitat de Catalunya**, presentant els dos documents.

En cas de dubtes o aclariments, es pot contactar a custodia.aca@gencat.cat

3.2 Quan s'envia el model de conveni a l'ACA, degudament omplert, ha d'estar signat pel representant legal de l'entitat a la qual represento? O primer ha de signar l'ACA el

document i posteriorment el signarà la meva entitat?

El model de conveni que s'ha d'enviar a l'ACA no ha d'estar signat pel representant legal de l'entitat. Quan hi ha l'informe favorable de l'ACA sobre el conveni i el PdA, l'ACA acaba d'omplir el conveni per tal que l'entitat el signi i, un cop signat per l'entitat, és signat també pel Director de l'ACA.

3.3 Es pot iniciar la tramitació d'un nou conveni de custòdia fluvial si només tenim redactat el conveni i encara no hem acabat la redacció del PdA?

No, en el moment d'enviar la documentació per a un nou conveni de custòdia fluvial cal enviar els dos documents (conveni i PdA degudament omplerts). El PdA ha de tenir el mínim de continguts que es requereixen per iniciar la tramitació del conveni, i que consten al model que hi ha al web de l'ACA. Si s'escau, aquest PdA serà informat i corregit per tal d'ajustar-lo als objectius de la custòdia. En aquest darrer cas, l'ACA es posarà en contacte amb l'entitat per fer els requeriments oportuns.

3.4 Quant de temps triga l'ACA, de mitjana, a donar resposta un cop s'ha enviat la proposta de conveni i PdA?

De mitjana, l'ACA triga entre 2 i 3 mesos a donar resposta a la petició feta i a formalitzar el conveni.

4 Seguiment dels convenis

4.1 Què és la comissió de seguiment?

La comissió de seguiment és una comissió que es crea a través del conveni a fi de fer-ne un seguiment i d'avaluar el grau de compliment de les accions previstes al Programa d'acció.

Cada entitat inclosa al conveni designarà un representant per formar part d'aquesta comissió. Per tant, als convenis entre una entitat de custòdia i l'ACA, la comissió de seguiment estarà formada per un mínim de dues persones. L'entitat també pot convidar, si ho considera oportú i de forma puntual, a altres representants d'ens i organitzacions implicades al projecte de custòdia fluvial. En cas que la/les persones designades, pels motius que sigui, siguin modificades, cal informar dels canvis realitzats.

Un cop signat el conveni, l'ACA es posarà en contacte amb l'entitat per informar-li del nom de les persones representants de l'ACA que formaran part de la comissió de seguiment, que serien, com a mínim, una tècnica de la territorial corresponent i la tècnica responsable dels convenis de custòdia. Al seu torn, l'entitat informarà l'ACA de quina o quines persones formaran part de la comissió de seguiment.

4.2 Qui convoca la comissió de seguiment?

És responsabilitat de les entitats de custòdia convocar la comissió de seguiment de forma anual (a comptar a partir de la data de signatura del conveni). Per a fer-ho, l'entitat es posarà en contacte amb les persones representants de l'ACA a la comissió, amb una proposta de dia i lloc per reunir-se. Preferentment la reunió es realitzarà en una ubicació propera a la zona d'actuació objecte del conveni.

L'entitat es compromet a convocar la reunió amb l'ACA amb un mínim d'un mes d'antelació.

4.3 Quan es reuneix la comissió de seguiment?

La comissió de seguiment es reunirà un mínim d'una vegada a l'any, preferentment coincidint amb la presentació de l'informe de seguiment i la memòria anual, que s'hauran de fer arribar a l'ACA com a mínim amb un mes d'antelació a la reunió. Si l'entitat i l'ACA ho consideren oportú, podran convocar i realitzar les reunions que creguin convenients.

S'estima que la durada de la reunió sigui d'unes tres hores i inclogui:

- Seguiment de les actuacions del darrer any (informe de seguiment de les accions realitzades) i memòria anual de proposta de treballs a realitzar al següent any.
- Visita de camp a l'espai en conveni.

Un cop realitzada la reunió, l'ACA emetrà una acta sobre l'estat del conveni i l'enviarà a l'entitat.

4.4 Quina documentació cal preparar per a la comissió de seguiment?

En paral·lel a la preparació de la reunió, l'entitat enviarà a les persones representants de l'ACA, amb mínim un mes d'antelació a la data de la reunió:

- L'**informe de seguiment** de les accions realitzades durant l'any anterior.
- La **memòria anual** de proposta de treballs a realitzar per l'any següent.

Per a més informació sobre l'informe de seguiment i la memòria anual, consulteu la pregunta 1.4.

4.5 Com s'envia la documentació per a la comissió de seguiment?

Els dos documents que es presentaran a la reunió (informe de seguiment i memòria anual) s'enviaran per tramitació electrònica de la Generalitat de Catalunya.

4.6 Què passa si un any no s'ha fet cap actuació de les previstes al Programa d'acció per manca de recursos/pressupost? Cal presentar la memòria i convocar la reunió?

En cas de no haver pogut realitzar cap de les actuacions previstes en el PdA durant l'últim any, **cal presentar una memòria justificant perquè no s'ha dut a terme cap actuació**, però no cal enviar un informe de seguiment ni realitzar la reunió de la comissió de seguiment.